Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2024/5753

17.10.2024

P9_TA(2024)0019

Ortuť: zubný amalgám a iné výrobky s prídavkom ortuti, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia výroby, dovozu a vývozu

Pozmeňujúce návrhy prijaté Európskym parlamentom 17. januára 2024 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/852 zo 17. mája 2017 o ortuti, pokiaľ ide o zubný amalgám a iné výrobky s prídavkom ortuti, na ktoré sa vzťahujú obmedzenia výroby, dovozu a vývozu (COM(2023)0395 – C9-0309/2023 – 2023/0272(COD)) [1]

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

(C/2024/5753)

Pozmeňujúci návrh 1

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 1 a (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	(1a) Ortuť je chemikália, ktorá na celom svete vzbudzuje obavy o životné prostredie z dôvodu atmosférického prenosu na veľké vzdialenosti, zotrvávanie po antropogénnom zavedení do životného prostredia a schopnosť bioakumulácie v ekosystémoch. Ortuť má tiež výrazné negatívne účinky na ľudské zdravie a prenáša sa z matiek na deti cez placentu alebo dojčením. Znečistenie životného prostredia ortuťou môže byť spôsobené antropogénnou činnosťou, ako aj nevhodným nakladaním s odpadovou ortuťou, kremáciou alebo nesprávnou inštaláciou povinných separátorov v zubných ambulanciách.

Pozmeňujúci návrh 2

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 4

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
(4) Vzhľadom na dostupnosť bezortuťových alternatív je vhodné zakázať používanie zubného amalgámu na ošetrenie zubov v prípade všetkých skupín obyvateľstva, pričom sa zachová možnosť používania zubného amalgámu u pacientov s osobitnými liečebnými potrebami. Aby sa predišlo tomu, že zubný amalgám, ktorý je na trhu Únie zakázaný, sa bude vyrábať na účely vývozu, treba zakázať jeho výrobu a vývoz. Článok 10 nariadenia (EÚ) 2017/852 by sa preto mal zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.	(4) Vzhľadom na dostupnosť bezortuťových alternatív, ***dostupnosť alternatívnych materiálov a súčasný prechod na bezortuťové výplne v mnohých členských štátoch*** je vhodné zakázať používanie zubného amalgámu na ošetrenie zubov v prípade všetkých skupín obyvateľstva, pričom sa zachová možnosť používania zubného amalgámu u pacientov s osobitnými liečebnými potrebami. ***Prechod na bezortuťové alternatívy zubných výplní už pokročil v mnohých členských štátoch, čo poukazuje na uskutočniteľnosť a potrebu tohto zákazu ako nákladovo***

[1] Vec bola vrátená gestorskému výboru na medziinštitucionálne rokovania podľa článku 59 ods. 4 štvrtého pododseku (A9-0002/2024).

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	efektívneho spôsobu predchádzania dodatočného znečistenia ortuťou. Aby sa predišlo tomu, že zubný amalgám, ktorý je na trhu Únie zakázaný, sa bude vyrábať na účely vývozu, treba zakázať jeho výrobu a vývoz. Článok 10 nariadenia (EÚ) 2017/852 by sa preto mal zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

Pozmeňujúci návrh 3

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 4 a (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	(4a) Významným zdrojom uvoľňovania ortuti do atmosféry sú krematóriá a dokonca aj pri postupnom ukončovaní používania zubného amalgámu budú krematóriá naďalej prispievať k znečisteniu ovzdušia, vody a pôdy ortuťou. Je potrebné zhromažďovať informácie o opatreniach vykonávaných v členských štátoch a vypracovať usmernenia pre krematóriá s cieľom dosiahnuť primeranú prevenciu znečisťovania a zmierňovanie ich vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie.

Pozmeňujúci návrh 16

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 4 b (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	(4b) Aby mal prechod na bezortuťové výplne čo najmenší sociálny a ekonomický vplyv na náklady pacientov a zubných lekárov na zubnú starostlivosť, členské štáty by sa mali snažiť zabezpečiť poskytovanie primeraných úhrad nákladov na bezortuťové alternatívy. Postupné ukončenie používania zubného amalgámu by v prípade potreby mala sprevádzať odborná príprava zubných lekárov, aby sa prispôsobili novým technikám.

Pozmeňujúci návrh 4

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 5

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
(5) V článku 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/65/EÚ ([44])sa zakazuje uvádzanie na trh Únie a dovoz do Únie určitých elektrických a elektronických zariadení s obsahom ortuti. V prílohe III k uvedenej smernici sa okrem iných položiek uvádzajú určité svetelné zdroje s prídavkom ortuti, ktoré sú vyňaté z uvedeného zákazu do dátumov stanovených v danej prílohe. Platnosť danej výnimky už uplynula 13. apríla 2016 v prípade nelineárnych halofosfátových žiariviek, ***pričom*** v prípade určitých kompaktných žiariviek, lineárnych žiariviek ***a*** vysokotlakových sodíkových výbojok na všeobecné osvetľovacie účely, ako aj ***nelineárnych trifosforových žiariviek výnimka uplynie 24. februára*** 2023 ***alebo 24. februára 2027***. Určité lineárne žiarivky na všeobecné osvetľovacie účely sú okrem toho uvedené v zozname na budúci zákaz v rámci rozhodnutia MC-4/3 prijatého na štvrtom zasadnutí konferencie zmluvných strán Minamatského dohovoru o ortuti ([45]), ktoré sa konalo 25. marca 2022 až 25. marca 2022. Komisia uvedené rozhodnutie podporila prostredníctvom rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/549 ([46]). Keďže ***sa v súčasnosti*** na tieto svetelné zdroje nevzťahuje časť A prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2017/852, mali by sa do nej v záujme súladu zahrnúť s cieľom zakázať ich výrobu a vývoz od dátumov ***v súlade s prílohou III*** k smernici 2011/65/EÚ a najambicióznejšími dátumami uvedenými v rozhodnutí MC-4/3.	(5) V článku 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/65/EÚ ([44])sa zakazuje uvádzanie na trh Únie a dovoz do Únie určitých elektrických a elektronických zariadení s obsahom ortuti. V prílohe III k uvedenej smernici sa okrem iných položiek uvádzajú určité svetelné zdroje s prídavkom ortuti, ktoré sú vyňaté z uvedeného zákazu do dátumov stanovených v danej prílohe. Platnosť danej výnimky už uplynula 13. apríla 2016 v prípade nelineárnych halofosfátových žiariviek, v prípade určitých kompaktných žiariviek ***24. februára 2023 a v prípade*** lineárnych žiariviek ***na všeobecné osvetľovacie účely 24. augusta 2023***. ***V prípade nelineárnych trifosforových žiariviek platnosť výnimky uplynie 24. februára 2025. Platnosť výnimky v prípade väčšiny*** vysokotlakových sodíkových výbojok na všeobecné osvetľovacie účely ***so zlepšenými indexmi sfarbenia uplynula 24. februára 2023, zatiaľ čo v prípade zvyšných vysokotlakových sodíkových výbojok***, ako aj ***iných vysokotlakových sodíkových výbojok na všeobecné osvetľovacie účely platnosť výnimiek uplynie 24. februára 2025.*** Určité lineárne žiarivky na všeobecné osvetľovacie účely sú okrem toho uvedené v zozname na budúci zákaz v rámci rozhodnutia MC-4/3 prijatého na štvrtom zasadnutí konferencie zmluvných strán Minamatského dohovoru o ortuti ([45]), ktoré sa konalo 21. až 25. marca 2022. Komisia uvedené rozhodnutie podporila prostredníctvom rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/549 ([46]). Keďže ***je vhodné čo najskôr zakázať vývoz zvyšných svetelných zdrojov s prídavkom ortuti a keďže*** na ***niektoré*** tieto svetelné zdroje ***sa*** nevzťahuje časť A prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2017/852, mali by sa do nej v záujme súladu zahrnúť s cieľom zakázať ich výrobu a vývoz od dátumov ***uvedených v prílohe III*** k smernici 2011/65/EÚ a najambicióznejšími dátumami uvedenými v rozhodnutí MC-4/3. ***Okrem toho je možné dosiahnuť významné súvisiace prínosy postupným ukončením vývozu svetelných zdrojov s prídavkom ortuti čo najskôr, keďže alternatívy bez ortuti sú energeticky účinnejšie, a preto by zabránili uvoľňovaniu ton emisií CO_2.***
([44]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/65/EÚ z 8. júna 2011 o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach (Ú. v. EÚ L 174, 1.7.2011).	([44]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/65/EÚ z 8. júna 2011 o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach (Ú. v. EÚ L 174, 1.7.2011).
([45]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/549 zo 17. marca 2022 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v druhom segmente štvrtého zasadnutia konferencie zmluvných strán Minamatského dohovoru o ortuti, pokiaľ ide o prijatie rozhodnutia, ktorým sa menia prílohy A a B k uvedenému dohovoru (Ú. v. EÚ L 107, 6.4.2022, s. 78).	([45]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/549 zo 17. marca 2022 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v druhom segmente štvrtého zasadnutia konferencie zmluvných strán Minamatského dohovoru o ortuti, pokiaľ ide o prijatie rozhodnutia, ktorým sa menia prílohy A a B k uvedenému dohovoru (Ú. v. EÚ L 107, 6.4.2022, s. 78).

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
([46]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/549 zo 17. marca 2022 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v druhom segmente štvrtého zasadnutia konferencie zmluvných strán Minamatského dohovoru.	([46]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/549 zo 17. marca 2022 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v druhom segmente štvrtého zasadnutia konferencie zmluvných strán Minamatského dohovoru ***o ortuti, pokiaľ ide o prijatie rozhodnutia, ktorým sa menia prílohy A a B k uvedenému dohovoru (Ú. v. EÚ L 107, 6.4.2022, s. 78)***.

Pozmeňujúci návrh 5

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 5 a (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	(5a) Vzhľadom na škodlivé účinky ortuti a jej zlúčenín na ľudské zdravie a životné prostredie by sa expozícia a emisie mali ďalej čo najviac minimalizovať. Z nedávnych správ vyplýva, že európske podniky vyrábajú a vyvážajú zlúčeniny ortuti, ktoré sa používajú na nepovolené použitie, najmä v kozmetike. Komisia by preto mala informovať o vykonávaní a presadzovaní Minamatského dohovoru, najmä o používaní ortuti a jej zlúčenín v kozmetických výrobkoch a o výrobe, dovoze a vývoze ortuti a jej zlúčenín na nepovolené použitie. Komisia by mala ďalej posúdiť zostávajúce použitia ortuti, napríklad v porozimetrii, majákoch a vakcínach, ako aj potrebu zmeniť zoznam veľkých zdrojov odpadu a v prípade potreby navrhnúť opatrenia na postupné ukončenie takéhoto používania a reguláciu výroby, dovozu a vývozu na takéto účely.

Pozmeňujúci návrh 6

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 5 b (nové)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	(5b) Vzhľadom na nedostatok vhodných systémov zberu výrobkov s prídavkom ortuti v inom ako elektronickom a v elektronickom odpade sa sekundárne emisie ortuti naďalej vyskytujú na skládkach a v spaľovniach odpadu, čo poukazuje na potrebu separovaného a ekologického zberu takýchto výrobkov.

Pozmeňujúci návrh 7

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 1 – písmeno a

Nariadenie (EÚ) 2017/852

Článok 10 – odsek 2a

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
2a. Od 1. januára 2025 sa zubný amalgám nesmie používať na ošetrenie zubov žiadnej skupiny obyvateľstva, okrem prípadov, ak to zubný lekár považuje za nevyhnutné **z *dôvodu*** osobitných liečebných potrieb pacienta.	2a. Od 1. januára 2025 sa zubný amalgám nesmie používať na ošetrenie zubov žiadnej skupiny obyvateľstva, okrem prípadov, ak to zubný lekár považuje za nevyhnutné ***na základe riadne odôvodnených*** osobitných liečebných potrieb pacienta.

Pozmeňujúci návrh 8

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 1 a (nový)

Nariadenie (EÚ) 2017/852

Článok 11 – odsek 1 a (nový)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	1a. V článku 11 sa dopĺňa tento odsek: ***„Výrobky s prídavkom ortuti, ktoré sú ešte v obehu a už ich nemožno používať, sa považujú za odpad a ich zber je separovaný a ekologický.“***

Pozmeňujúci návrh 9

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 1 b (nový)

Nariadenie (EÚ) 2017/852

Článok 18 – odsek 3 a (nový)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	1b. V článku 18 sa dopĺňa tento odsek: ***„3a. Členské štáty do 30. júna 2024 a potom každé dva roky informujú Komisiu o plánovaných a vykonaných opatreniach na zníženie emisií ortuti a jej uvoľňovania z krematórií.***

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	Komisia zverejní údaje o opatreniach nahlásených členskými štátmi v súlade s prvým pododsekom.“

Pozmeňujúci návrh 10

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 1 c (nový)

Nariadenie (EÚ) 2017/852

Článok 19 – odsek 1 a (nový)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	1c. V článku 19 sa vkladá tento odsek: ***„1a. Komisia do 31. decembra 2025 informuje Európsky parlament a Radu o znížení emisií ortuti a jej uvoľňovaní z krematórií na základe informácií uvedených v článku 18 ods. 3a a v prípade potreby na základe návrhu usmernení o technológiách na znižovanie emisií ortuti na kontrolu a zníženie emisií ortuti a uvoľňovania z krematórií, pričom zohľadní existujúce usmernenia.“***

Pozmeňujúci návrh 11

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 1 d (nový)

Nariadenie (EÚ) 2017/852

Článok 19 – odsek 2 a (nový)

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	1d. V článku 19 sa vkladá tento odsek: ***„2a. Komisia do 30. júna 2026 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi uskutočniteľnosť zrušenia výnimiek na používanie zubného amalgámu uvedených v článku 10 do roku 2030. V tejto správe sa uvedie aj vplyv na zdravie pacientov vo všeobecnosti a pacientov závislých od amalgámových výplní.***

Text predložený Komisiou	*Pozmeňujúci návrh*
	Spolu so správou uvedenou v prvom pododseku navrhne Komisia v prípade potreby aj opatrenia.
	Najneskôr do 31. decembra 2026 predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade správu o:
	a) vykonávaní a presadzovaní dohovoru, a to aj pokiaľ ide o postupné ukončenie používania ortuti v kozmetických výrobkoch do roku 2025 zmluvnými stranami dohovoru a kontrolu a odstránenie výroby, dovozu a vývozu zlúčenín ortuti na nezákonné postupy v Únii a vo svete;
	b) potrebe postupného ukončenia zostávajúcich použití ortuti, napríklad v majákoch a v porozimetrii;
	c) potrebe rozšíriť zoznam zdrojov odpadovej ortuti uvedený v článku 11.
	Spolu so správou uvedenou v treťom pododseku tohto odseku Komisia v prípade potreby navrhne opatrenia, ako napríklad preskúmanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 649/2012 [1a] ***a obmedzenia vývozu amidochloridu ortutnatého ($HgNH_2Cl$).***
	([1a]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 649/2012 zo 4. júla 2012 o vývoze a dovoze nebezpečných chemikálií (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 60).“

Pozmeňujúci návrh 12

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 1 e (nový)

Nariadenie (EÚ) 2017/852

Článok 19 – odsek 3

Platný text	*Pozmeňujúci návrh*
	1e. V článku 19 sa odsek 3 nahrádza takto:
3. Komisia prípadne predloží legislatívny návrh spolu so svojimi správami uvedenými v ***odsekoch 1 a 2***.	„3. Komisia prípadne predloží legislatívny návrh spolu so svojimi správami uvedenými v ***tomto článku.“***

Pozmeňujúci návrh 13

Návrh nariadenia

Príloha – odsek 1 – bod 2

Nariadenie (EÚ) 2017/852

Príloha II – časť A – položka 4a

Text predložený Komisiou	
„4a. Trifosforové žiarivky na všeobecné osvetľovacie účely, na ktoré sa ešte nevzťahuje záznam 4 písm. a).	***31.12.2027***
Pozmeňujúci návrh	
„4a. Trifosforové žiarivky na všeobecné osvetľovacie účely, na ktoré sa ešte nevzťahuje záznam 4 písm. a).	***31.12.2025***

Pozmeňujúci návrh 14

Návrh nariadenia

Príloha – odsek 1 – bod 2

Nariadenie (EÚ) 2017/852

Príloha II – časť A – položka 4c

Text predložený Komisiou	
4c. Nelineárne trifosforové žiarivky.	***31.12.2027***
Pozmeňujúci návrh	
4c. Nelineárne trifosforové žiarivky.	***31.12.2025***

Pozmeňujúci návrh 15

Návrh nariadenia

Príloha – odsek 1 – bod 3

Nariadenie (EÚ) 2017/852

Príloha II – časť A – položka 5a

Text predložený Komisiou	
5a. Vysokotlakové sodíkové výbojky (HPS) s ortuťou na všeobecné osvetľovacie účely.	31.12.2025

	Pozmeňujúci návrh	
5a.	Vysokotlakové sodíkové výbojky (HPS) s ortuťou na všeobecné osvetľovacie účely***, ktoré obsahujú:*** a) ***viac ako 16 mg Hg, ak P ≤ 105 W;*** b) ***viac ako 20 mg Hg, ak 105 W < P ≤ 155 W;*** c) ***viac ako 25 mg Hg, ak P > 155 W.***	31.12.2025